

Sygn. akt IV U 2557/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Urbańska-Woike
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alicja Dąbrowska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy H. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania H. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 10 listopada 2015 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawczyni H. R. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 sierpnia 2015 r. do dnia 30 czerwca 2016 r., a następnie prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.

SSO Beata Urbańska-Woike

Sygn. akt IV U 2557/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 10 listopada 2015 r., znak: (...), odmówił **H. R.** prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 5 listopada 2015 r. nie została uznana za niezdolną do pracy.

H. R. w odwołaniu od tej decyzji domagała się jej zmiany i przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Zaskarżonej decyzji zarzuciła, iż nie uwzględniła wyników badań rezonansu magnetycznego kręgosłupa lędźwiowego, opisu historii choroby z poradni urazowo - ortopedycznej, zaświadczenia z poradni rehabilitacyjnej, zaświadczenia o stanie zdrowia, czy orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Odwołująca wskazała, że posiada zalecenia dalszego

leczenia i kontroli stanu zdrowia w poradni ortopedycznej oraz stosuje środki farmakologiczne przeciwbólowe oraz zalecane w stanach niepokoju, stanach depresji i bezsenności.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu pisma podniósł, że na skutek wniosku z dnia 27 sierpnia 2015 r. wnioskodawczyni w dniu 5 listopada 2015 r. została uznana przez komisję lekarską ZUS za zdolną do pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. R., urodzona w dniu (...), posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe w zawodzie rolnik. Ostatnio zatrudniona była jako pracownik fizyczny przy maszynie do wyrobu folii na worki na śmieci (umowa zlecenia), która to praca wykonywana była z przewagą wysiłku fizycznego, świadczona była przez ubezpieczoną w pełnym wymiarze czasu pracy, wymagała samodzielności, sprawności obu rąk, dłuższego stania, wymuszonej pozycji ciała oraz rytmu zmianowego. Pracę tę wnioskodawczyni wykonywała przez okres ostatnich pięciu lat.

Wnioskodawczyni posiada udowodnionych 5 lat, 7 miesięcy i 26 dni okresów składkowych.

(dowód: wywiad zawodowy z dnia 25 września 2015 r. – k. 2 dokumentacji orzecznico-lekarskiej, karta przebiegu zatrudnienia – k. 17 akt ZUS)

W dniu 12 czerwca 2015 r. wnioskodawczyni została uderzona przez byka. Po wypadku przyjęta została do Oddziału Chirurgicznego, gdzie rozpoznano u niej złamanie trzonu kręgu L2, po wykonaniu badania MR. Odwołująca leczona była na Oddziale Chirurgicznym w okresie od 12.-17.06.2015 r. Wnioskodawczyni zostało wdrożone leczenie z użyciem gorsetu Jevett'a.

U wnioskodawczyni zdiagnozowano również zaburzenia stresowe pourazowe.

(bezsporne, vide: dokumentacja medyczna – zaświadczenie o stanie zdrowia, historia choroby, karta informacyjna leczenia szpitalnego w dokumentacji orzecznico-lekarskiej; historia zdrowia i choroby pacjenta – k. 12, dokumentacja medyczna – k. 3-8, 10-11, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – k. 9)

W dniu 27 sierpnia 2015 r. ubezpieczona złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: wniosek z dn. 27.08.2015 r. – k. 1-9 akt ZUS)

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 października 2015 r. wnioskodawczyni nie została uznana za niezdolną do pracy.

(dowód: opinia lekarska LO ZUS z dn. 25.09.2015 r. – k. 3 dokumentacji orzecznico-lekarskiej; opinia specjalistyczna lekarza konsultanta – k. 5-8 dokumentacji orzecznico-lekarskiej, opinia lekarska dn. 9.10.2015 r. – k. 9 dokumentacji orzecznico-lekarskiej, orzeczenie lekarza orzecznika – k. 19 akt ZUS)

W dniu 19 października 2015 r. wnioskodawczyni złożyła sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS.

(dowód: sprzeciw – k. 10 dokumentacji orzecznico-lekarskiej)

Orzeczeniem z dnia 5 listopada 2015 r. komisja lekarska ZUS nie uznała wnioskodawczyni za niezdolnego do pracy.

(dowód: orzeczenie komisji lekarskiej ZUS – k. 20 akt ZUS, opinia lekarska z dn. 5.11.2015 r. – k. 14-16 dokumentacja orzecznico-lekarskiej)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 10 listopada 2015 r. odmówił H. R. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: decyzja ZUS z dn. 10.11.2015 r. – k. 22 akt ZUS)

Celem wyjaśnienia istoty sporu tj. istnienia u H. R. niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12, art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i jej stopnia, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych specjalistów: chirurga – ortopedy, psychiatry, a następnie neurologa (k. 15).

Na podstawie osobistego badania i analizy zebranej w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej biegły specjalista ortopeda dr B. K. rozpoznał u odwołującej:

- złamanie kompresyjne kręgu L2, przewlekły zespół bólowy lędźwiowo-krzyżowy o znacznym nasileniu, chorobę zwyrodnieniowo-dyskopatyczną kręgosłupa.

Z powodu rozpoznanego schorzenia oraz stopnia jego nasilenia biegły uznał odwołującą za całkowicie niezdolną do pracy okresowo od dnia 12 czerwca 2015 r. (dnia wypadku) do 30 czerwca 2016 r.

Jak wynika z uzasadnienia opinii, biegły w badaniu przedmiotowym i podmiotowym oraz na podstawie dostępnej dokumentacji ustalił poza ograniczeniem zakresu ruchów kręgosłupa, obiektywne objawy zespołu bólowego pod postacią wzmożenia napięcia mięśni przykręgosłupowych połączonych z typowym zachowaniem badanej. Biegły stwierdził też objaw Lasequa. Badanie przedmiotowe potwierdziło skargi zgłaszane przez wnioskodawczynię w wywiadzie. Biegły wskazał na stosowanie przez badaną silnych opioidowych leków przeciwbólowych. Zdaniem biegłego znacznie nasilony przebieg zespołu bólowy uniemożliwia wnioskodawczyni wykonywanie jakiegokolwiek pracy.

(dowód: opinia sądowno-lekarska – k. 26-27v)

Na podstawie osobistego badania i analizy zebranej w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej biegli psycholog S. S. i psychiatra A. L. rozpozнали u odwołującej:

- występowanie zaburzeń depresyjnych u osoby z umiarkowanym zrównoważeniem emocjonalnym i umiarkowaną introwersją, zaburzenia stresowego pourazowego PTSD przy równoczesnym występowaniu kryteriów diagnostycznych (zespół stresu pourazowego).

Z powodu rozpoznanych schorzeń oraz stopnia jego nasilenia biegli uznali odwołującą za częściowo niezdolną do pracy od 12 czerwca 2015 r. wskazując, iż stwierdzona niezdolność do pracy ma charakter okresowy, a jej przewidywalny okres trwania to - 30 listopada 2016 r.

Jak wynika z uzasadnienia opinii, biegli podkreślili, że wyniki badań potwierdzają występowanie, związanego z wypadkiem w dniu 12 czerwca 2015 r. zespołu stresu pourazowego. Przedmiotowe naruszenie sprawności psychicznej organizmu skutkuje naruszeniem sprawności organizmu mogącym powodować częściowe ograniczenie zdolności do pracy.

(dowód: opinia biegłego psychologa – k. 35–35v, opinia biegłego psychiatry – k. 37-37v)

Wobec zastrzeżeń organu rentowego (k. 62-63) Sąd dopuścił dowód z opinii neurologa (k. 64).

Biegła neurolog dr n. med. B. Z. na podstawie osobistego badania i analizy zebranej w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej rozpoznała u odwołującego:

- przebyte złamanie kręgu L2, chorobę zwyrodnieniowo-dyskopatyczną kręgosłupa z zespołem bólowym.

Z powodu rozpoznanych schorzeń oraz stopnia jego nasilenia biegła uznała odwołującą za całkowicie niezdolną do pracy od 12 czerwca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r., a częściowo niezdolną do pracy od 30 czerwca 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. W uzasadnieniu opinii biegła wskazała, że stwierdzone okresowa całkowita i częściowa niezdolność do pracy spowodowana jest zespołem bólowym kręgosłupa lędźwiowego. Biegła przychyliła się do wniosków opinii

biegłego ortopedy, który uznał, iż roczny okres całkowitej niezdolności do pracy miał na celu poprawę stanu zdrowia wnioskodawczyni (w tym okresie przyjmowała narkotyczne leki przeciwbólowe). Ponadto biegła stwierdziła utrzymujący się zespół korzeniowy, jednakże w mniej nasilony (odwołująca stosuje leki z grupy NLPZ), jednakże zwróciła uwagę, że jej stan psychiczny nie pozwala na powrót do pracy i dlatego proponuje uznać wnioskodawczynię niezdolną częściowo do pracy do dnia 31 grudnia 2016 r. celem stosowania leczenia i kontynuacji rehabilitacji i odzyskania pełnej zdolności do pracy.

(dowód: opinia biegłego neurologa - k. 83-84)

Organ nie wniósł zastrzeżeń do ww. opinii biegłej neurolog.

Sąd ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy podzielił wnioski opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii dr B. K., psychologii psychiatrii S. S. oraz A. L., a także biegłej neurolog dr n. med. B. Z., gdyż zostały one w sposób przekonujący uzasadnione, a poza tym w rzeczowy sposób odnosiły się do okoliczności niezbędnych dla ustalenia stanu zdrowia odwołującej się, a w konsekwencji jej zdolności do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami oraz okresu jej trwania. Przedmiotowe opinie sporządzone zostały przez biegłych sądowych posiadających odpowiednią wiedzę, kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe. Opinie te są rzetelne, przekonujące i w pełni pozwalają ustalić stan zdrowia odwołującej i jego wpływ na możliwość wykonywania pracy. Biegli wydali przedmiotowe opinie po zapoznaniu się z dokumentacją oraz po osobistym badaniu wnioskodawczyni, a zatem posiadali kompleksowe informacje niezbędne do sformułowania wniosków. Opinie są wewnętrznie spójne i udzielają odpowiedzi na istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pytania.

Opinie biegłych w ocenie Sądu spełniają wymogi przewidziane dla tego rodzaju środków dowodowych w art. 278 k.p.c. i art. 285 k.p.c., a także w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 14.12.2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy w związku z art. 12-14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie H. R. od zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 10 listopada 2015 r. w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015, poz. 748 z późn. zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie warunki:

- jest niezdolny do pracy,
- ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b), pkt 4,6,7,9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a), pkt. 10 lit. a), pkt. 11-12, 13, lit. a), pkt. 14 lit. a) i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, lit. a), pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Stosownie do dyspozycji art. 12 powołanej ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2 powołanego przepisu). W myśl dyspozycji ustępu 3 powołanego artykułu, częściowo niezdolną jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z dotychczasowym poziomem kwalifikacji.

Równocześnie zgodnie z treścią art. 13 powołanej ustawy, przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, jak też możliwość wykonywania dotychczasowej

pracy, względnie możliwość przekwalifikowania zawodowego. Dalej w myśl ustępu 3 cytowanego artykułu, trwałą niezdolność do pracy orzeka się, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy zaś, gdy rokowania takie istnieją, orzeka się okresową niezdolność do pracy.

Oprócz niezdolności do pracy ubezpieczony musi także legitymować się odpowiednim okresem składkowym i nieskładkowym. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej:

- 1) jeden rok – jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat,
- 2) dwa lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat,
- 3) trzy lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat,
- 4) cztery lata – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat,
- 5) pięć lat – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

W wypadku ubezpieczonej, u której niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, wymagany pięcioletni okres ubezpieczeniowy powinien przypadać na ostatnie dziesięć lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty lub przed powstaniem niezdolności do pracy.

Trzecim warunkiem nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest powstanie niezdolności do pracy w okresach podlegania ubezpieczeniu rentowemu albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tytułu rodzącego obowiązek ubezpieczenia. Warunek ten ubezpieczona również spełnia.

Przedmiotem postępowania było ustalenie, czy ubezpieczona ze względu na stan zdrowia jest częściowo czy całkowicie niezdolna do pracy. Pozostałych warunków z art. 57 ust. 1 ustawy organ rentowy nie kwestionował.

Sąd w oparciu o opinie biegłych lekarzy z zakresu ortopedii, psychologii i psychiatrii oraz z zakresu neurologii sporządzonych na podstawie wyników badań i dokumentacji medycznej stwierdził u ubezpieczonej istnienie przesłanek uzasadniających przyjęcie, że H. R. z uwagi na swój stan zdrowia oraz poziom posiadanych kwalifikacji spełnia warunek w postaci całkowitej od 12 czerwca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. oraz częściowej niezdolności do pracy od 1 lipca 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy dokonał istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń na podstawie dowodu z opinii biegłych sądowych dr B. K., psychologii psychiatrii S. S. oraz A. L., a także biegłej neurolog dr n. med. B. Z.. Sąd uznał je za wyczerpujące, poddające wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonej w odniesieniu do jej możliwości zawodowych. Opinie biegłych zostały szczegółowo uzasadnione, a ponadto wnioski w nich zawarte nie nasuwały wątpliwości, co do ich trafności, zatem brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Biegli są doświadczonymi specjalistami z dziedzin medycyny, które odpowiadają schorzeniom ubezpieczonej. Opinie wydali po zapoznaniu się ze wszystkimi dokumentami leczenia przedłożonymi przez ubezpieczoną. Stanowisko swoje fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnili.

Biegła neurolog nadto wydała swoją opinię po zastrzeżeniach organu do opinii ortopedy, który natomiast w swojej opinii szczegółowo wyjaśnił, z jakich powodów wnioski wydanej przez niego opinii są zasadniczo odmienne od orzeczeń lekarza orzecznika ZUS i komisji lekarskiej ZUS. Zwrócił uwagę, że lekarz orzecznik, ani komisja lekarska ZUS nie dysponowała wglądem do całej dokumentacji medycznej dostępnej dla biegłego. Wskazał, że obie instancje orzecznicze opierały się na danych zawartych w opinii konsultanta ZUS, w której znajdują się pewne sprzeczności. Biegły nie zgodził się też ze stwierdzeniem konsultanta ZUS, że badana uległa złamaniu patologicznym w przebiegu osteoporozy, gdyż mechanizm złamania (upadek po poturbowaniu przez byka) z

jednoczesnym stłuczeniem kości guzicznej przemawia za osiowym przeciążeniu kręgosłupa, co typowo skutkuje złamaniem kompresyjnym kręgów.

Zgodnie z brzmieniem art. 12 ust. 3 powołanej ustawy częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2 powołanego przepisu).

Z uzasadnienia opinii biegłej neurolog wynika jednoznacznie, że uznając badaną za całkowicie od 12 czerwca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. i częściowo niezdolną do pracy od 1 lipca 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. biegła wzięła pod uwagę treść przeprowadzonych w sprawie opinii ortopedycznej oraz psychotyczno-psychologicznej, ale także wszystkie kryteria uwzględniane przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy ustalając, że wnioskodawczyni była całkowicie niezdolna do pracy, a stwierdzona niezdolność do pracy miała charakter okresowy oraz służyć poprawie stanu zdrowia wnioskodawczyni. Jednocześnie biegła stwierdziła utrzymujący się zespół korzeniowy (mniej nasilony), który - wraz ze stanem psychicznym - nie pozwala na powrót do pracy i dlatego uznała wnioskodawczynię niezdolną częściowo do pracy do dnia 31 grudnia 2016 r. celem stosowania leczenia i kontynuacji rehabilitacji i odzyskania pełnej zdolności do pracy.

Skoro biegli uznali wnioskodawczynię za niezdolną do pracy, to odwołanie uznać należy za zasadne i na mocy art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zgodnie z art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję oraz ustalił prawo do renty z tytułu całkowitej i częściowej niezdolności do pracy, na okres wskazany w opinii biegłej neurolog, tj. odpowiednio od 1 sierpnia 2015 r. (od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek) do 30 czerwca 2016 r. oraz od 1 lipca 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

SSO B. Urbańska – Woike